Numer 30. „ROLNIK“ 24. lipca 1908.

WIADOMOŚCI URZĘDOWE

C. K. GALICYJSKIEGO TOWARZYSTWA GOSPODARSKIEGO.

Z KOMITETU.

A) Ogłoszenia i odezwy.

L. 238/pr. **Ogłoszenie**

w sprawie pośrednictwa w umieszczaniu funkcyonaryuszy gospodarstwa wiejskiego.

Zwraca się uwagę interesowanych, że „Wiadomości urzędowe“ c. k. galic. Towarzystwa gosp. podawać będą w myśl § 4. al. *b.* Statutu wykaz posad funkcyonaryuszy gospodarstwa wiejskiego wolnych i poszukiwanych w osobnej rubryce, zamieszczanej po „Wiadomościach handlowych“.

Interesowani zechcą powołać się na L. porządkową wykazu i otrzymają niezwłocznie potrzebne informacye.

L. 239/pr. **Ogłoszenie**

w sprawie przyjmowania źrebiąt na paszę.

Sekcya chowu koni ma zamiar wynająć pastwisko nad rzeką dla źrebiąt od roku do trzech lat (z wykluczeniem ogierków), na które przyjmowanoby źrebięta na paszę za opłatą 50 kor. od sztuki, przez całe lato (około 4 miesiące).

Zgłoszenia należy wnosić do Komitetu c. k. galic. Tow. gosp. do 1. września 1908, ażebyśmy w razie dostatecznej ilości zgłoszeń mieli czas zająć się wynajęciem pastwiska na r. 1909.

L. 202/pr. **Ogłoszenie**

w sprawie Agencyi sprzedaży materyału rzeźnego przy Komitecie c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie (ul. Karola Ludwika l. 3.).

(Powtórzenie).

Jeżeli na żądanie właściciela podejmie się Agencya bonitacyi bydła l o c o stajni, winien właściciel bydła **ponieść następujące koszta**: a) regulaminowe dyety winiku a mianowicie: 10 K. dziennie w razie wyjazdu Kierownika Agencyi, zaś 6 K w razie wyjazdu pomocnika Agencyi; b) koszta przyjazdu od stacyi kolejowej na folwark i napowrót, o ile nie dostarczy własnej podwody.

Bydło, przeznaczone przez Agencyę **na targ pragski**, winno posiadać w paszportach poświadczenie weterynarza, że ani w gminie, ani w stajni, z której bydło pochodzi, nie panuje żadna zaraźliwa zaraza. Zwraca się szczególniejszą uwagę właścicieli bydła na **konieczną potrzebę zamieszczenia tego dopisku,** w przeciwnym bowiem razie bydło wysłane pójśćby musiało na kontumacyę w Pradze, na skutek czego straciłoby około 25% w cenie kupna.

W obecnej porze gorącej należy dopilnować **odpowiedniego ładowania** bydła rzeźnego, a w szczególności: 1) by do wiązania używano postronków silnych, 2) by przesyłka odbywała się w wagonach półkrytych, 3) by pod żadnym warunkiem nie ładowano do wagonu sztuk więcej, jak bezpieczeństwo transportu zezwala. W tej mierze pamiętać należy, że dla każdej sztuki, ważącej około 500 kg, ma być $1^1/_2$ m² powierzchni. Każda nadwyżka wagi o 100 kg na sztuce wymaga zwiększenia tejże powierzchni o 0·2 do 0·3 m².

Zwraca się uwagę właścicieli bydła, ażeby przy wysyłkach bez dozorcy, przeznaczonych na targi w zachodnich krajach koronnych, **żądali zawsze w liście frachtowym pojenia w Oświęcimie**, dopisując wyraźnie słowa: *zu Tränken in Oświęcim*, bez takiego wyraźnego żądania bowiem pojenie w Oświęcimie następuje tylko wtedy, jeżeli transport już 24 godzin jest w drodze, lub jeśli weterynarz tego zażąda.

Dla **zakupna bydła chudego** na opasy zbliża się czas najopowiedniejszy ze względu na obfitość podaży i obniżenie cen. Agencya przy Komitecie podejmuje się tego zadania i zwraca uwagę na Spółkę Ziemską w Stanisławowie, która **udziela zaliczek** na zakupno bydła chudego.

Agencya pośredniczy obecnie również w sprzedaży **trzody chlewnej** i to tak folwarcznej jak i włościańskiej.

Tak bydło jak i trzoda chlewna, wysyłane przez Agencyę na targ wiedeński, **ubezpieczane są od wypadków w czasie transportu.**

B) Ze spraw bieżących.

Wicepr. Jan Vivien był na audyencyi u JE. P. Namiestnika w sprawach Tow. gospodarskiego.

Komitet odniósł się do interesowanych c. k. Ministerstw w sprawie zaprowadzenia **odgrzewaczy dla ropy** po stacyach kolejowych, celem udostępnienia przemysłowi rolniczemu korzystania z opału ropą, czyniąc zadość życzeniu objawionemu ze strony znacznej części naszych Rad oddziałowych.

Z Komisyi dla organizacyi dostaw wojskowych. Mimo spóźnionego wydania nowych dyrektyw dla dostaw wojskowych, zabezpieczone zostały dostawy siana, słomy, drzewa i węgla na peryod bieżący wyłącznie u producentów, dzięki wyrozumiałej życzliwości c. i k. Intendantury XI. Korpusu.

Czyniąc zadość prośbie Towarzystwa rolniczego w Zagrzebiu, wystarał się Komitet u producentów naszych o **dostawę** znacznej ilości słodkiego siana **dla Kroacyi**, dotkniętej brakiem artykułów paszy. Upełnomocnieni delegaci tegoż Tow. prof. uniw. dr. Otto Frangeš i radca Josip Kollenc byli w stanie w ciągu jednego dnia załatwić się zupełnie.

Czyniąc zadość prośbie c. k. Dyrekcyi stadnin państwowych w Radowcach, wystarał się Komitet o całkowite

pokrycie zapotrzebowania siana koniczynowatego dla tejże instytucyi u naszych producentów. Kontrakt zawarł upełnomocniony delegat z Radowiec, poseł na sejm bukowiński, Dyr. Edwin Landwehr de Pragenau.

Prośbie Komitetu o udzielenie subwencyi na wydawnictwo **księgi stad** oryentalnych koni pełnej- i półkrwi, uczyniło zadość Wys. c. k. Ministerstwo roln., przeznaczając na ten cel kwotę 2.000 K.

Komitet udzielił **zasiłku** w kwocie 200 K p. Janowi Marcinkow z Nowego Mizunia na zwiedzenie **wystawy pszczelniczej w Wiener-Neustadt** z obowiązkiem przedłożenia szczegółowego sprawozdania.

Komitet przedłożył podania pp. Teofila Kondyjowskiego, rygorozanta weterynaryjnego i Grzegorza Hermana, nauczyciela w Bielowcach, o udzielenie zasiłków na odbycie **kursu o chowie drobiu w Zielonej** Wys. Wydziałowi kraj. z prośbą o uwzględnienie ze względu, że fundusze Towarzystwa na ten cel w r. b. już zostały wyczerpane.

Na podstawie opinii Rad Oddziałów przedstawiono c. k. Namiestnictwu **na zarządców przymusowych większych posiadłości rolnych** Stanisława Pieniążka z Meduchy dla c. k. Sądu w Haliczu, Izaaka Kohna z Czerniatyna, Tytusa Zulaufa z Horodenki i Dr. Antoniego Roszko z Horodenki dla c. k. Sądu Horodence.

Komitet **wydał poświadczenie**, że nabyta u firmy Clayton i Shuttleworth 10-konna lokomobila nr. 40.495, wagi 5610 kg przeznaczona jest dla pędzenia młocarni parowej w Zarządzie dóbr Chodorów.

Biuro Komitetu rozesłało do Rad Oddziałów broszurkę Dra cam. Augusta Rodakiewicza o „Agencyi sprzedaży materyału rzeźnego“ wraz z najnowszą odezwą. Następnie wysłało do Prezesów Rad oddziałowych okólnik poufny L. 240/pr.

Ogłoszenia i rozporządzenia władz.

L. 87.044.

Obwieszczenie

c. k. Namiestnictwa we Lwowie z 6. lipca 1908 L. 87.044, tyczące się legitymowania koni, przedstawianych wojskowym komisyom klasyfikacyjnym, certyfikatami zdrowia, zamiast paszportami bydlęcymi.

Ażeby zapobiec trudnościom, na jakie napotyka uzyskanie paszportów na konie, przedstawiane wojskowym komisyom klasyfikacyjnym, c.k. Namiestnictwo, uchylając swe obwieszczenie z 24. listopada 1885 L. 64.494, zarządza na zasadzie § 3. ustawy z 29. lutego 1880 (Dz. p. p. Nr. 35) i reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z 23. czerwca 1908 L. 7.308, że konie przyprowadzane do klasyfikacyi wojskowej legitymować należy odtąd, zamiast paszportami, certyfikatem zdrowia, opiewającym na wszystkie konie danej miejscowości, który wydać ma bezpłatnie na dzień przed klasyfikacyą oglądacz bydła miejsca pochodzenia koni na podstawie dokonanej bezpośrednio przedtem rewizyi zwierząt jednokopytowych (koni, osłów, mułów, osłomułów) w całej miejscowości.

Certyfikat ten, który może być wydany na ćwiartce papieru, ma naczelnik gminy lub jego zastępca, wchodzący w skład komisyi klasyfikacyjnej, przedłożyć przed rozpoczęciem klasyfikacyi prezesowi komisyi do przejrzenia i podpisania, a następnie przechować u siebie aż do powrotu koni do miejsca pochodzenia i okazać na każde żądanie organom władzy powołanym do wykonywania kontroli weterynarno-policyjnej.

Tam, gdzie istnieje oglądacz bydła obszaru dworskiego, wydanie certyfikatu zdrowia na konie obszaru dworskiego, przeznaczone do klasyfikacyi, należy do tego oglądacza; zaś przełożony obszaru dworskiego winien postarać się o to, aby certyfikat ten wręczono zawczasu naczelnikowi gminy lub jego zastępcy, biorącemu udział w komisyi klasyfikacyjnej, celem zaopatrzenia go podpisem przewodniczącego komisyi w sposób wyżej wskazany.

Przekroczenia tego obwieszczenia, które obowiązuje od dnia ogłoszenia w urzędowej „Gazecie Lwowskiej“, karane będą według przepisów dyscyplinarnych względnie według rozporządzenia ministeryalnego z 30. września 1857 (Dz. p. p. Nr. 198).

Obwieszczenie

c. k. Namiestnictwa we Lwowie z dnia 14. lipca 1908 L. 92.805 w sprawie obrotu świń wewnątrz kraju i wywozu tych zwierząt z kraju do innych królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa — zamieszczone jest w „Dzienniku urzędowym“ *Gazety Lwowskiej* Nr. 162.

KRONIKA.

ϱ **W sprawie podniesienia podatku od spirytusu** uchwaliła Izba przed rozejściem się przedłożenie rządowe, w myśl którego na peryod 1908/9 utrzymanym zostaje kontyngent w dotychczasowej wysokości, t. j. 1,017.000 hl. Gorzelnie rolnicze, które dotychczas posiadały kontyngent indywidualny, zatrzymają tenże w dotychczasowej wysokości i w peryodzie 1908/9. Kontyngentem nieużytkowanym obdzieli Ministerstwo Skarbu indywidualnie przedewszystkiem owe nowe gorzelnie rolnicze, które jeszcze przed 1. stycznia 1908 w ruch puszczone zostały. Nowo powstałe gorzelnie rolnicze mogą wszelako uzyskać nie więcej jak 1 hl na 1 ha policzalnej przestrzeni i łącznie nie więcej jak 150 hl. Nowopowstałe gorzelnie rolnicze zaś, które dopiero po ogłoszeniu ustawy w ruch puszczone zostaną, uzyskać będą mogły kontyngent rozporządzalny, jeżeli jeszcze przed rozpoczęciem ruchu uzna je Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Ministerstwem rolnictwa za posiadające warunki przyznania. Do warunków tych należy wykazanie, że odnośna gorzelnia rolnicza położoną jest w okolicy o ubogiej glebie, gdzie przedewszystkiem tylko uprawa kartofli przyczynić się zdoła do podtrzymania rentowności gospodarstwa. Ostatnie postanowienie zwróconem jest przeciwko zakładaniu gorzelń rolniczych w interesie spekulatywnym. Ustawa ma wejść w życie z dniem prawomocnego ogłoszenia.

Na Węgrzech, jak już donosiliśmy, nastąpi wskutek nieuchwalenia w Austryi przedłożenia rządowego o podniesieniu podatku od spirytusu, zastrzeżone w ustawie prowizoryum, w myśl którego podatek spirytusowy wynosić będzie 1·20 K, a mianowie 90 h tytułem dodatku. Różnica tedy między Austryą a Węgrami wynosić będzie 30 h; taka sama zresztą, jaka była aż do r. 1902. Od spirytusu, jaki się z Austryi w tym czasie dostanie do Węgier pobierać będzie skarb węgierski pomieniony dodatek, zaś przy spirytusie, sprowadzonym z Węgier do Austryi nastąpi odpowiedni zwrot podatkowy.

ϱ **Z Komitetu chowu koni przy c. k. Namiestnictwie.** Dowiadujemy się, że c. k. Ministerstwo rolnictwa zgodziło się na wniosek tegoż Komitetu, przedstawiony na posiedzeniu d. 29. maja b. r., by wolno było Komisyi, upoważnionej do premiowania remont, rozdzielać medale państwowe razem z jedną z dwóch pierwszych premii każdej kategoryi według swobodnego ocenienia.

Nowe starostwa. W myśl zapowiedzi namiestnika Bobrzyńskiego, wyrażonej w mowie przy objęciu urzędowania ma być utworzonych w Galicyi kilkanaście nowych starostw. Plan nowego podziału kraju na starostwa został już opracowany i w tych dniach odszedł do Wiednia. Według projektu tego utworzonych zostanie 17 nowych starostw, powykrawywanych z tych wielkich powiatów, w których było ludności ponad 90.000. Kreowanie nowych starostw następować będzie stopniowo. Ponieważ teraźniejszy

podział kraju na starostwa był w swoim czasie w tajemnicy przed publicznością w biurach namiestnictwa ułożony przez referenta, który trudno, aby był obznajomiony ze wszystkiemi miejscowymi stosunkami w całym kraju, należałoby postarać się, aby obecnie sprawę tę inaczej załatwiono. Same względy statystyczne nie mogą tu decydować — trzeba się liczyć z licznymi innemi okolicznościami — dlatego byłoby wskazanem, aby przed ostatecznem ułożeniem projektu nowych starostw i miejscowości do nich przydzielić się mających, wysłuchano opinii publicznej, a szczególnie Rad powiatowych i Towarzystw rolniczych, jako najlepiej obeznanych ze stosunkami miejscowymi.

ρ **Upaństwowienie kolei** postąpi znacznie naprzód w myśl przeprowadzonych przez Rząd pertraktacyi, które w bieżącej jesieni będą przedmiotem obrad parlamentu. Zamierzone upaństwowienie obejmuje 5 Towarzystw prywatnych, które posiadały 3142·39 km. drogi żelaznej. Po koniec roku 1907 posiadało Państwo łącznie z koleją północną 15 000 km. Po przyjęciu wniosku rządowego posiadać będzie 18.142 km. tak, że w posiadaniu prywatnem pozostanie jeszcze 3.229·4 km. t. j. około 6 część posiadłości państwowej.

Wystawa przemysłowa i rolnicza w Jarosławiu. W roku bieżącym od dnia 22. sierpnia do dnia 15. względnie 20. września odbyć się ma wystawa przemysłowa i rolnicza w Jarosławiu, jedyna na większą skalę wystawa, jakie w ostatnich latach odbyły się nie tylko w Galicyi, ale i na całym obszarze dawnych ziem polskich.

Wystawa ta ze względu na swe rozmiary, jakie przyjmie, przechodzi miarę wszystkich wystaw prowincyonalnych, będzie raczej wystawą krajową, a ze względu na udział w niej wystawców z Poznańskiego i z Królestwa wystawą ogólno polską.

Przemysłowa wystawa odbędzie się w 18-to morgowym parku miejskim na Olszanówce, a wystawa rolnicza na przyległych gruntach. Zaopatrzona będzie w światło elektryczne, cukiernie, restauracye, dwie muzyki wojskowe, kinematograf i teatr uprzyjemniać będą pobyt zwiedzającym.

Podczas wystawy odbywać się będą liczne zjazdy towarzystw.

W czasie wystawy dnia 8. września odbywać się będzie wielki doroczny jarmark w Jarosławiu.

Społeczeństwo polskie dawno już nie miało takiej sposobności do wzajemnego zbliżenia się, jaka się obecnie nadarza podczas wystawy w Jarosławiu, i dlatego ogół przemysłowców i rolników powinien dołożyć wszelkich starań do wzięcia czynnego udziału w wystawie, a publiczność polska do jak najliczniejszego jej odwiedzania. Sama wystawa zapowiada się świetnie. Powierzchnia zajęta przez poszczególnych wystawców wynosi już dotąd 2.000 m. kw., a w dziale rolniczym zgłoszono już około 2.000 sztuk inwentarza.

Okolica Jarosławia, odznaczająca się znakomitą glebą, posiadająca ogromne magnackie latifundia ze znakomitą, wysoką kulturą gospodarczą, powinna już być sama atrakcyą dla rolników do wzięcia udziału i zwiedzenia wystawy.

W dziale przemysłowym wspaniale przedstawiać się będzie dział maszyn rolniczych.

Komitet wystawy postarał się o zniżki taryfowe i w tym kierunku uzyskał niebywałe ulgi a mianowicie bezpłatny fracht w kierunku powrotnym, a dla dogody Panów wystawców Komitet ustanowił agenta handlowego, którego zadaniem będzie ułatwić dostawienie i odbiór wystawionych przedmiotów.

Komitet wystawy odwołuje się z gorącą prośbą do ogółu polskiego o jak najliczniejsze wzięcie udziału w wystawie.

ρ **Wykłady socyalno-polityczne** dla najszerszej warstw ludności zaprowadza węgierskie Ministerstwo rol. na podstawie podręcznika w tym celu opracowanego i wydanego staraniem Ministerstwa. Na wniosek Związku ziemian węgierskich, za którego staraniem ta akcya wdrożoną została, wysłało prócz tego Ministerstwo węgierskie urzędnika ministeryalnego do Berlina, z poleceniem słuchania wykładów socyalno-politycznych na tamtejszym uniwersytecie i akademii ziemiańskiej z obowiązkiem obeznania się z instytucyami socyalno-politycznemi cesarstwa niemieckiego.

Z Akademii rolniczej w Dublanach. W roku bieżącym wpisy do Akademii rolniczej w Dublanach rozpoczynają się dnia 15. lipca, kończą dnia 15. sierpnia.

Konkurs na 50 wolnych miejsc w bursie Tow. wzajemnych ubezpieczeń Urzędników prywatnych im. Jerzego hr. Dunin-Borkowskiego we Lwowie, przy ul. Szymonowiczów l. 6. Przyjęci być mogą tylko uczniowie gimnazyów i szkół realnych, a pierwszeństwo mają synowie względnie sieroty urzędników prywatnych, członków lub emerytów Tow., mogą być jednak przyjęci także synowie niečzłonków. Podania o przyjęcie do bursy wnosić należy do Wydziału centralnego Tow. (Lwów, hotel George'a) najpóźniej do 31. lipca 1908. Do podania ma być dołączona metryka chrztu, lekarskie świadectwo zdrowia i szczepionej ospy i ostatnie świadectwo szkolne z dobrym postępem. Inne bliższe warunki przyjęcia do bursy poda na żądanie Wydział centralny Towarzystwa.

Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie podaje do wiadomości, że należy do typu szkół zawodowych leśnych, jak: Märisch-Weisskirchen, Reichstadt, Bruck a. M. i Pisek, które posługują się tytułem *Höhere Forstlehranstalt*.

Szkoła kształci na samoistnych gospodarzy leśnych teoretycznie i praktycznie. Uczniowie ukończeni mają przywilej do jednorocznej służby wojskowej i zdawania egzaminu państwowego wyższego w Namiestnictwie na samoistnych gospodarzy leśnych. Nauka trwa trzy lata. Kurs zaczyna się 1. października, a kończy 31. lipca. Bardzo bogate zbiory, ogród botaniczny własny, las szkolny, ciągłe wycieczki naukowe i ćwiczenia zapoznają uczniów gruntownie także z praktyczną stroną wszystkich czynności zawodowych. Wpisowe wynosi 4 korony, opłata szkolna półrocznie 10 koron. Średnio kosztuje utrzymanie ucznia 70 koron miesięcznie. Liczne stypendya i zasiłki, udzielane uczniom niezamożnym, dobrze się uczącym i pilnym, już po pierwszym kursie nauki ułatwiają pobyt we Lwowie. Warunki przyjęcia: *a*) ukończony 17. rok życia; *b*) ukończona z dobrym postępem VI. klasa gimnazyalna lub realna, lub złożenie egzaminu wstępnego. Do egzaminu wstępnego mogą być przypuszczeni tylko ci, którzy ukończyli z dobrym postępem co najmniej IV. klasę gimnazyalną lub realną, albo też inny zakład naukowy, uznany za równorzędny; *c*) jednoroczna praktyka leśna i ustne z niej sprawozdanie; *d*) świadectwo moralności za czas od opuszczenia ostatniego zakładu naukowego, do którego kandydat uczęszczał; *e*) małoletni załączają nadto do podania pisemne pozwolenie rodziców lub opiekunów na wstąpienie do zakładu. Kandydaci, którzy złożyli egzamin dojrzałości w gimnazyum lub szkole realnej, mogą być przyjęci do szkoły lasowej bez praktyki przedszkolnej. Kandydatom tym przysługuje również prawo wstąpienia od razu na rok drugi, jeżeli w terminie egzaminów wstępnych złożą egzamin z chemii (obowiązuje tylko maturzystów ze szkół gimnazyalnych), geologii, botaniki, zoologii i wstępu do nauki leśnictwa, w zakresie wykładanym w szkole na roku pierwszym. Podania o przyjęcie do szkoły należy wnosić do Dyrekcyi najpóźniej do 15. września. Egzamina wstępne odbywają się przed rozpoczęciem półrocza zimowego w terminie ogłoszonym przez Dyrekcyę. Przedmiotem egzaminu wstępnego są: 1. Matematyka. *a*) z arytmetyki: cztery działania, potęgowanie i pierwiastkowanie liczbami szczegółowemi i ogólnemi, stosunki, proporcye, rachunek procentowy, reguła spółki, równania stopnia pierwszego o jednej i kilku niewiadomych, logarytmy; *b*) z geometryi: planimetrya, stereometrya, zasadnicze wiadomości z trygonometryi i rozwiązanie trójkąta prostokątnego. 2. Geografia. Zasadnicze wiadomości z geografii fizycznej, tudzież z orografii i hydrografii wszystkich części świata. 3. Język polski. Wypracowanie pisemne na dany temat, w którym kandydat wykazać powinien dokładną znajomość pisowni, gramatyki i składni. Wszelkich bliższych wyjaśnień udziela Dyrekcya szkoły: **Lwów, ul. Św. Marka I.**

Krajowe Biuro Pracy we Lwowie przy Wydziale krajowym. Podana odmiennym drukiem miejscowość wskazuje siedzibę Biura pracy, od którego pochodzi zgłoszenie wolnych posad lub szukających pracy. Należy się zwracać wprost do odnośnego Biura, adresując wszędzie: Powiatowe Biuro pracy przy Wydziale powiatowym w.... — Srócenie „Lwów“ oznacza: Miejskie Biuro pracy we Lwowie, ul. Arsenalska 6. Skrócenie „Kraj. Biuro“ oznacza: Krajowe Biuro pracy, Lwów, Wydział krajowy. — L. 661, dnia 16. lipca 1908. Krajowy wykaz tygodniowy Nr. XXIX.

II. Zgłoszenia szukających pracy (miejsca poszukiwane).

Klasa I. Brody: 1 rządca, 3 ekonomów, 1 ekonom chmielarz, 1 praktykant lasowy, 4 gajowych, 2 podleśniczych. — Dąbrowa: 1 dozorca lasowy, emerytow. żandarm, zaraz! — Drohobycz: 1 ekonom lub karbowy, 3 pisarzy gospodarskich, 1 leśniczy lub podleśniczy, 1 pobereżnik, 1 nadzorca robotników leśnych. — Kałusz: 500 robotników do żniwa za snop i ordynaryę, 30 robotników do robót polnych, za 1 K 20 dziennie i ordyn. — Limanowa: 1 kontrolor lasowy lub leśniczy do 50 kor. mies., z dodatkami lat 47, żonaty, 4 dzieci, umie po polsku, rusku, niem. i rumuń. — Lwów: 4 ekonomów, 1 leśniczy, 1 podleśniczy, 1 gajowy, 2 gumiennych. — Nowy Sącz: 1 rządca ekonom lub magazynier, 1 ekonom lub karbowy, 1 ekonom, 1 podleśniczy lub pisarz gospodarski Oświęcim: 1 ekonom. — Sanok: 1 leśniczy, 2 pomocników gospodarskich, 1 polowy. — Tarnobrzeg: 1 ekonom lub pisarz gospodarski, bezżenny, lat 27, ze szkołą rolniczą o skromnych wymaganiach, zaraz! — Kraj. Biuro: 1 pisarz gospodarski ze szkoły roln. w Horodence, 3 lata służby wojskowej, 3 lata praktyki gospodarskiej, 1 dozorca lasu, pastwisk, łąk i stawów, lat 43, żonaty, 3 kl. szkoły ludowej. — **Klasa IV.** Brody: 2 ogrodników żonatych na ordynaryę, 1 ogrodnik-pasiecznik. Drohobycz: 1 ogrodnik-pasiecznik. — Lwów: 2 ogrodników. — Sanok: 3 ogrodników. — **Klasa VI.** Brody: 2 kowali dworskich. — Drohobycz: 2 kowali obznajomionych z maszynami. Gorlice: 1 kowal dworski. — Lwów: 2 kowali. — Nowy Sącz: 1 kowal. — **Klasa VII.** Brody: 1 kowal i maszynista, 2 ślusarzy mechaników na czas młocki, 2 ślusarzy mechaników. — Drohobycz: 1 kotlarz warsztatowy, 3 ślusarzy maszynowych monterów. — Nowy Sącz: 1 maszynista egzaminowany i ślusarz. — Tłumacz: 1 kowal i maszynista. — **Klasa VIII.** Brody: 2 stolarzy. — Drohobycz: 1 stolarski przodownik maszynowy. — Kraków: 1 stelmach. — Myślenice: 1 stelmach. — **Klasa X.** Brody: 1 rymarz. — Kraj. Biuro: 1 rymarz, lakiernik i tapicer, lat 34, żonaty, 4 kl. szkoły lud. — **Klasa XV.** Brody: 2 mielników. — Myślenice: 1 kierownik gorzelniany. — Nowy Sącz: 1 gorzelnik. — Sanok: 1 gorzelnik. — **Klasa XVIII.** Brody: 1 majster ciesielski — **Klasa XXII.** Brody: 2 palaczy egzaminowanych. — Drohobycz. 1 dozorca fabryczny. — Kraków: 1 maszynista. — Lwów: 2 palaczy. — Myślenice: 1 maszynista egzaminowany. — **Klasa XXII.** Drohobycz: 15 ludzi z 6—7 wozami do robót ziemnych. — **Klasa XXIII.** Drohobycz: 2 furmanów lub sztangretów. — Lwów: 3 furmanów. — **Klasa XXIV.** Brody: 1 panna służąca, Polka, 1 gospodyni. — Drohobycz: 1 lokaj z żoną, kucharką i praczką, 2 służących względnie stróżów, 1 gospodyni lub kucharka. — Gorlice: 1 kucharka. — Kraków: 3 gospodynie do dworu lub na plebanię. — Łańcut: 1 gospodyni, klucznica, kucharka do dworu. — Myślenice: 1 lokaj. — Nowy Sącz: 1 gospodyni lub klucznica. — Oświęcim: 1 pokojówka. — Sanok: 1 służący żonaty od 1 października.

Sprawozdanie c. k. Ministerstwa rolnictwa

o stanie zasiewów w połowie lipca 1908.

Przebieg pogody upłynionego okresu sprawozdawczego był w pierwszej swojej połowie tylko przerwanym dalszym ciągiem już uprzednio panującej posuchy, po deszczach bowiem w początkach czerwca nastąpiły znowu upały, które — trwając częścią aż do ostatniego tygodnia czerwca, częścią aż do początku lipca — znaczny już stopień osiągnęły i tylko kilkoma lokalnymi burzami deszczowemi były złagodzone. Zgubne następstwa tegorocznego okresu posuchy, które już wcześniej dawały się odczuwać i spowodowały, że zbiór siana i koniczyn w Krainie, krajach nad morzem Adryatyckiem, Dalmacyi i Bukowinie, a po części także w Galicyi wschodniej wypadł licho lub też zupełnie go nie było, objęły także i nierozwinięte jare zboża, rośliny strączkowe i na paszę zieloną, w końcu okopowe. Wobec lokalnego tylko charakteru burz deszczowych ucierpiały niektóre okolice innych krajów wskutek posuchy, n. p. południowa Styrya, Karyntya, południowe i południowo-zachodnie Czechy, południowe Morawy i Śląsk zachodni, rośliny pastewne dały bowiem i tam zbiór średni lub słabo średni, porost pod drugi pokos koniczyny i otawy był wszędzie powstrzymany i dlatego obecnie widoki na zbiór potrawu są bardzo złe lub słabe. Wobec już dzisiaj dającego się odczuwać braku paszy zielonej i również wobec nizkiego i rzadkiego stanu zbóż jarych i przeważnie słabo średniego stanu buraków pastewnych należy się spodziewać w powyż wymienionych miejscowościach dotkliwego braku paszy.

Dalszem następstwem posuchy jest wcześniejsze, przynajmniej o dni dziesięć, dojrzewanie ozimin i częściowo także zbóż jarych, jak również dość silne opadanie owoców.

Na Morawach, Śląsku, w Galicyi i Bukowinie nastąpiła w ostatnim tygodniu czerwca, w innych krajach po większej części dopiero z początkiem lipca tak dawno oczekiwana zmiana pogody. Zaznaczyła się ona gwałtownemi burzami, miejscami z deszczem silnym i gradem, które wyrządziły znaczne szkody w zbożu i innych kulturach w kilku okręgach Austryi górnej, środkowej i dolnej Styryi, Krainie, południowym Tyrolu, Istryi, Czechach, Morawach i wschodnim Śląsku. Przez grad najwięcej nawiedzone były pojedyncze gminy w Austryi górnej, południowym Tyrolu, Czechach i na Morawach, gdzie szkoda ma wynosić 70—80% tegorocznego zbioru, wreszcie na zachodnim Śląsku przez zabranie siana przez powodzie wskutek oberwań chmur.

Wskutek gradobicia nastąpiło nagłe obniżenie temperatury, co szczególnie wpłynęło szkodliwie na stan kultur w Solnogrodzie, południowym Tyrolu i na Śląsku W północnych Czechach i na Morawach, w Galicyi i Bukowinie przyszły nawet przymrozki nocne z końcem czerwca i w początkach lipca, które w owych miejscowościach uszkodziły zboża jare szczególnie jednak strączkowe, kukurydzę, konopie, hreczkę, proso, chmiel, a także i ziemniaki. Pomyślniejszą była pogoda dla większej części krajów alpejskich, Czech, Moraw, częściowo także dla Śląska i Galicyi, gdzie już w pierwszych dziesięciu dniach przeszło kilka łagodnych deszczów i w końcu czerwca silne deszcze pomogły jarzynom, podczas gdy w zachodniej Galicyi deszczowe powietrze w ostatnim dziesiątku czerwca przeszkadzało i opóźniło zbiór siana.

W drugim tygodniu lipca deszcz przeplatał jasne słoneczne dnie, co umożliwiło dojrzewanie jarych zasiewów i uprawę nową mieszanek i innych roślin pastewnych.

Zasiewy jesienne są krótkie, rzadkie i zawcześnie dojrzałe wskutek posuchy w Krainie, szczególnie jednak w Dalmacyi, a także i na Bukowinie i pokryją n. p. w Istryi i Dalmacyi zaledwie zapotrzebowanie na najbliższy zasiew jesienny. W innych krajach zasiewy osiągnęły prawie już swoją normalną długość źdźbła, są przeciętnie dobre, tu i ówdzie jednak, mianowicie na suchych miejscach i lekkich ziemiach po większej części za wcześnie dojrzały, dlatego młocka nie odpowie żywionym nadziejom tak co do jakości jak i ilości z powodu niezupełnie rozwiniętego ziarna.

Żniwo żyta zaczęło się przy końcu czerwca w krajach nad morzem Adryatyckiem, Dalmacyi, Krainie i po części także w południowej Styryi, a obecnie są już plony pod dachem. W Austryi dolnej i górnej, górnej i środkowej Styryi, Karyntyi, północnym i południowym Tyrolu, na południowych Morawach zebrano żyto z początkiem lipca.

Zbiór ziarna i słomy może być skwalifikowany jako dość dobry — z wyjątkiem krajów nad morzem Adryatyckiem i Dalmacyi, pewnej części Krainy i Bukowiny, podczas gdy jakość ziarna będzie tylko średnią z powodu przedwczesnej dojrzałości, rzadziej z powodu wylęgnięcia. Tu i ówdzie w Czechach i na Morawach zauważono śnieć i rdzę, miejscami także sporysz.

Rozpoczęto także zbiór pszenicy z powodu przedczesnej dojrzałości w Austryi dolnej, Karyntyi, górnej i środkowej Styryi i na południowych Morawach, która tu i ówdzie z powodu silnych deszczów w górnej i dolnej Austryi, północnym Tyrolu, Czechach, na Morawach i Śląsku wyległa; zbiór jest już ukończony w krajach nadbrzeżnych i Dalmacyi, częściowo także w Krainie i południowej Styryi a plony zwiezione. Co do wydajności oczekują w krajach alpejskich, w Czechach, na Morawach i Śląsku, w Galicyi a po części i na Bukowinie średniego zbioru dość dobrego aż do dobrego przy średniej jakości.

Po większej części także przedwcześnie dojrzały rzepak jest już zebrany w Austryi dolnej i górnej, Czechach, na Morawach, Śląsku i w Galicyi. Na Śląsku i w Galicyi zachodniej wypadł zbiór dobrze, w Czechach zaledwie średnio, a w innych okręgach uprawy mniej niż średnio. Jakość z powodu drobnego ziarna jest tylko średnia.

Zasiewy jare rozwijały się powoli, wskutek posuchy tak w pierwszym okresie wegetacyi, jak również i później. Na suchych miejscach i lekkich ziemiach są one rzadkie, wogóle mają źdźbło krótkie, mają przytem jednak ziarno dość dobrze wykształcone, które jeszcze może się rozwijać przy częstych deszczach w początku lipca. Dobre są zasiewy w Salnogrodzie i południowym Tyrolu, dość dobre w Austryi górnej, Styryi, północnym Tyrolu, Przedarulanii, na Morawach, Śląsku, w zachodniej Galicyi i częściowo w Karyntyi. W Galicyi zachodniej wskutek burz zboże miejscami wyległo. Dotychczas zadawalające zasiewy w Austryi górnej, Czechach i Galicyi wschodniej powinny się co do jakości po obecnych deszczach poprawić tak, że w ostatnio wymienionych krajach także spodziewają się dość dobrych wyników zbioru. W krajach nad morzem Adryatyckiem i w Dalmacyi żniwo jarych zbóż jest już w toku i daje złe wyniki prawie bez wyjątku. Na Bukowinie oczekują jeszcze średniego zbioru.

Jęczmiona, prawie wszędzie wskutek suszy uszkodzone, są szczególnie na ziemiach lekkich i suchych miejscach rzadkie i bardzo nizkie, a później posiane także zachwaszczone. Wskutek wczesnej dojrzałości zbiór w Austryi dolnej, południowej Styryi, Krainie i południowym Tyrolu już się zaczął. W krajach nadbrzeżnych i Dalmacyi będzie wkrótce ukończony.

W Austryi dolnej, na Śląsku i w Galicyi zachodniej dość często znajdują się na jęczmieniu rdza a w Galicyi wschodniej śniedź.

W ogólności da jęczmień zbiór średni w Austryi dolnej, dolnej Styryi, Karyntyi, częściowo w Krainie, w północnym Tyrolu, Czechach, na Morawach, Sląsku i w Galicyi wschodniej, dość dobry w Austryi górnej, Solnogrodzie, górnej i środkowej Styryi, południowym Tyrolu i Galicyi zachodniej, słabo średni w pojedyńczych okolicach Krainy i na Bukowinie, zły zaś w krajach nadbrzeżnych i Dalmacyi prawie bez wyjątku. W Czechach i na Morawach osiągnie jęczmień jakość roku ubiegłego.

Zasiewy owsa ucierpiały wskutek posuchy jeszcze więcej aniżeli jęczmień. W okolicach nawiedzonych przez posuchę, szczególnie w suchych położeniach są wysokie tylko na długość ręki, wogóle rzadkie, na piaskach miejscami zupełnie nie zeszły, prawie wszędzie zachwaszczone i wykazują stan dość jeszcze dobry w Austryi górnej, Salnogrodzie, górnej Styryi, Przedarulanii, Czechach, północnych Morawach, Śląsku i zachodniej Galicyi, częściowo mniej niż średni, częścią zły w Krainie, krajach nadbrzeżnych, Dalmacyi i na Bukowinie. W Krainie tu i ówdzie zbiór rozpoczęto, podczas gdy w krajach nadbrzeżnych i w Dalmacyi owies po części jest już zwieziony. Na Morawach i Sląsku wystąpiła miejscami śniedź następnie też druciaki wyrządziły znaczne szkody.

Kukurydza, aczkolwiek wskutek posuchy słabo się rozwijała i jest przez to krótką, okazała się jednak najodporniejszą. Częściowo uschła, jednak na lżejszych ziemiach w krajach nad morzem Adryatyckiem i w Dalmacyi a uszkodzoną została w pokaźnej ilości przez nocne przymrozki w Galicyi wschodniej i Bukowinie, gdzie zasiewy późne wogóle są złe. Przeciętnie jednak jest kukurydza z jarzyn najlepszą, a obecne deszcze przyczyniają się wielce do wykształcenia szulek tak, że przy teraźniejszym stanie tejże można się spodziewać zbioru dość dobrego w Austryi dolnej, Styryi, Karyntyi, Krainie i Tyrolu, przynajmniej średniego zaś na Morawach, w Galicyi wschodniej i na Bukowinie.

Wczesne proso nie mogło się wskutek posuchy rozwinąć. Wygląda źle i dopiero po deszczu zostało uprawione w Styryi, Karyntyi, Krainie, Istryi i na Morawach. W Galicyi wschodniej i na Bukowinie gdzie stan tegoż był dość dobry, zmarzło prawie zupełnie, stąd jest złe.

Uprawę hreczki na ściernisku rozpoczęto w Styryi, Karyntyi, Krainie i południowym Tyrolu. W Galicyi wschodniej ucierpiała silnie hreczka z pierwszego zasiewu wskutek nocnych przymrozków i jest złą obecnie.

Rośliny strączkowe, które z powodu posuchy niekiedy zupełnie były zwiędły, są jak np. groch i bobik dość dobre w Solnogrodzie, Styryi, Tyrolu, Czechach, na Morawach, w Galicyi wschodniej i na Bukowinie, są jednak nizkie i pozwalają spodziewać się zadowalającego zbioru ziarna. Fasola uschła po większej części na ziemiach lekkich w krajach nadbrzeżnych, zresztą jest słabo średnią lub złą; soczewicza, wyka i bób są częścią dość dobre, częścią średnie na Morawach i w Czechach. W Galicyi wschodniej i na Bukowinie została fasola przez nocne przymrozki prawie że zniszczoną.

Len, który miejscami przedwcześnie zakwitł, jest dość dobry w Styryi, Karyntyi, południowym Tyrolu i Czechach, gdzieniegdzie także bardzo dobry i średni, w Solnogrodzie i po części na Śląsku bardzo dobry, w Austryi górnej, na Morawach i w Galicyi wschodniej po większej części tylko średni. Len późny ucierpiał tak silnie na Morawach nie tylko od posuchy lecz także od pchły ziemnej, że musiał być przeorany. Przeciętny stan tegoż jest mniej niż średni.

Wcześniejsze gatunki ziemniaków dobrze się rozwinęły i okwitły pomyślnie. Późne gatunki kwitną jeszcze tu i ówdzie a wszystkie roboty około uprawy tychże są już ukończone, aczkolwiek przy wyschłej, twardej ziemi z trudem mogły być prowadzone. Stan ziemniaków w najgłówniejszych okręgach uprawy jest bardzo rozmaity. U wczesnych gatunków osadza się wprawdzie wiele ale małych bulw, — dały one w krajach nad morzem Adryatyckiem zbiór słabo śiedni, w południowym Tyrolu dobry — późniejsze ziemniaki zaś, których w Galicyi zachodniej deszcze i zimno nie uszkodziły, ucierpiały w Galicyi wschodniej i na Bukowinie, jak również w nizko położonych okolicach Moraw wskutek nocnych przymrozków i posuchy i zostały w swoim rozwoju powstrzymane. Osadzanie się bulw jest na ziemiach lekkich słabe, nać więdnie lub usycha, na cięższych zaś jest świeżą i bujną. W ostatnim czasie ziemniaki poprawiły się znowu dostatecznie wskutek silnych opadów tak, że nawet w Krainie, krajach nadbrzeżnych i Dalmacyi, gdzie są zwykle słabe, późne gatunki mogą dać zbiór średni, w innych krajach zaś przeciętnie dość dobry aż do dobrego.

Buraki cukrowne cierpiały również wskutek posuchy, rozwój korzeni był mały, w Galicyi zachodniej mimo pilnego plewienia nie można się było pozbyć chwastów. Przeciętnie stan ich oznaczyć należy jako średni w Austryi dolnej, Czechach, wschodniej Galicyi i na Bukowinie, jako dość dobry na Morawach, Śląsku i w zach. Galicyi. Po obecnych jednak obfitych deszczach stan buraków cukrowych może się tak dalece poprawić, że spodziewać się należy wogóle dobrego zbioru.

Buraki pastewne i kapusta, która w wielu wypadkach powtórnie posadzoną być musiała, mogły się wskutek wielkiej posuchy słabo rozwijać. Później posadzona kapusta z jednej strony zwiędła i uschła na słonecznych i suchych miejscach, z drugiej strony zjadły ją pchły ziemne i w ten sposób często zupełnie zniszczyły, na co szczególnie skarżą się w Solnogrodzie, Styryi, Czechach i na Morawach. Z wyjątkiem południowego Tyrolu, Śląska i zach. Galicyi i kilku części Austryi górnej wyglądały buraki i kapusta w ogólności średnio lub słabo. Tam, gdzie posuchy obecnie niema, rośliny niezawodnie się poprawią.

Zbiór siana koniczynnego i łąkowego, o którym w ubiegłym okresie dano obszerne sprawozdanie, jest po większej części ukończony lub blizki zwiezienia i dał ogólnie jakościowo rezultat bardzo dobry, — z wyjątkiem wschodniego Śląska i zach. Galicyi, gdzie deszczowne powietrze utrudniało suszenie, jakoteż częściowy brak robotnika opóźniał roboty przy zbiorze, — tymczasem co do ilości zaznaczyć należy spowodowany uprzednim okresem posuchy w niektórych krajach względnie okolicach znaczny ubytek, który oceniają w dolnej Styryi przy sianie łąkowem na 40—60%, w Krainie przy koniczynie do 68%, przy sianie łąkowem do 50%, w krajach nad morzem Adryatyckiem przy tym samym na 50—75%, w Dalmacyi obok złego zbioru siana łąkowego przy koniczynie na 40%, a na Bukowinie przy koniczynie i sianie łąkowem do 85% normalnego zbioru. W pozostałych krajach dał pierwszy pokos, szczególnie lucerny, następnie koniczyny czerwonej i siana łąkowego w ogólności zbiór dobry do bardzo dobrego. Z łąk alpejskich i górskich, które teraz dopiero koszono, uzyskano zbiór co do pierwszych w Solnogrodzie i Tyrolu dość dobry, co do drugich średni, a w Krainie słabo średni. W Galicyi wschodniej wypadł zbiór na znacznej części Podola, które ma największe z kraju całego obszary łąk, tylko średnio, częściowo także źle. Na tamtejszych łąkach leśnych, które kosi się tylko raz jeden, jeszcze dotąd kośby nie rozpoczęto, a spodziewają się po niej w każdym razie zbioru średniego.

O widokach na zbiór otawy i drugiego pokosu koniczyny brzmią sprawozdania zewsząd niepomyślnie. Wskutek wielotygodniowej posuchy porost traw zupełnie jest powstrzymany, miejscami są łąki zupełnie spalone. Z wielu stron stawianą prognozę ogólnego braku paszy trzeba tymczasem sprostować w tym kierunku, że tam, gdzie ostatnio obfite opady nastąpiły, spodziewać się należy z pewnością istotnego polepszenia i zadowalającego rozwoju świeżego porostu traw tak, że spodziewany znaczny ubytek w zbiorze otawy powinien się zredukować w wielu miejscowościach do szczupłego średniego zbioru.

Na pastwiskach alpejskich ucierpiała trawa znacznie na słonecznych miejscach wskutek posuchy może nawet i w tem samem stopniu co na łąkach. Więcej jeszcze dawał odczuwać się brak wody, podczas gdy piękna pogoda służyła pasącym się zwierzętom, które znakomicie wyglądają. Pastwiska alpejskie były dobre i bardzo dobre w Solnogrodzie, Karyntyi i Tyrolu, w reszcie krajów alpejskich średnie do dość dobrych; pastwiska na nizinach — ponieważ za sucho — tylko średnie, na ugorach prawie wszędzie złe.

Dla winorośli ciepły słoneczny czas z opadami przy końcu czerwca i z początkiem lipca był bardzo pomyślny i dawniejszy bardzo dobry i wiele zapowiadający stan mógł się po większej części utrzymać; tylko w Istryi i częściowo w Dalmacyi dają się zauważyć szkodliwe wpływy posuchy. Wogólności czas kwitnienia przeszedł pomyślnie — wyjąwszy mały okręg w południowym Tyrolu — grona są zdrowe i wielkie. Choroby nawiedzały miejscami tylko winną latorośl. Z wyjątkiem winnic uszkodzonych przez grad, a gdzieniegdzie zupełnie zniszczonych prawie wszędzie spodziewają się wcale dobrego winobrania.

Widoki na dobry rok na owoce od czasu ostatniego sprawozdania widocznie się zmniejszyły, ponieważ wszędzie dająca się odczuć posucha, jak wyżej wspomniano, spowodowała opadanie wielkiej ilości owoców, szczególnie jabłek i śliwek a nawet liści, przyczem wystąpiły silniej także skutki poprzednich szkód poczynionych przez owady. W Karyntyi, Krainie, po części w Istryi i w Dalmacyi, która obok opadania owoców była nawiedzoną również szkodami gradowemi, spodziewać się należy zbioru średniego tylko, w innych krajach przeciętnie dość dobrego aż do dobrego. Zbiór gruszek będzie w ogóle słabo średni lub go zupełnie nie będzie. Zbiór wiśni dał wynik dość dobry aż do dobrego, tu i ówdzie jednak tylko średni przy średniej jakości, ponieważ w niektórych okolicach owoce były robaczliwe. W Dalmacyi zbiór wiśni tegoroczny był o 60% niższy od zeszłorocznego. Na owoce pestkowe powinien rok obecny być wogóle dobrym.

Co się tyczy oliwek to wiatry i długotrwała posucha przeszkadzała osadzaniu się owoców tak, że oczekują tylko słabo średniego zbioru.

Urzędowe sprawozdanie o stanie chmielu w połowie lipca 1908.

C. k. Ministerstwo rolnictwa otrzymało w połowie lipca następujące wiadomości o stanie chmielu.

Austrya górna (okręg produkcyi Mühlviertel). Stan kultur chmielowych jest mimo uprzedniej posuchy zadowalający. Rośliny są dobrze rozwinięte, przerastają po większej części wysokość tyczek. Wczesny i średniowczesny chmiel kwitnie właśnie. Stan chmielników jest zdrowy i zupełnie wolny od robactwa. Po obecnych w stosownym czasie nastałych deszczach należy oczekiwać dalszego dobrego rozwoju roślin a temsamem także dobrego zbioru. W powiecie Schärding zniszczył grad tamtejsze ogrody w dniu 5. czerwca po większej części zupełnie.

Styrya. 1) Okręg produkcyi Styrya wschodnia: Posucha nie wpłynęła niekorzystnie na rozwój chmielu, a deszcze w ostatnim czasie odświeżyły nieco rośliny. W dobrych położeniach osiągnął wczesny chmiel pełną wysokość tyki, ma dobrze rozwinięte pędy boczne, osadza kwiat i szyszki i pozwala spodziewać się pełnego normalnego zbioru. W gorszych miejscach rośliny nie osiągnęły jeszcze wysokości tyczek i zdaje się, że jej nie osiągną. Mało mają bocznych pędów, mało kwiatu i szyszek, są jednak wogóle zdrowe i wolne od robactwa. Stąd też w takich chmielnikach może jeszcze zbiór wypaść dość dobrze.

2. Okręg produkcyi Styrya południowa (*Sanntal*): Miniona wielka posucha uszkodziła bardzo rośliny; kilka deszczów bruzdy zaledwie zwilżyło. Szczególnie wczesne gatunki, które tutaj przeważnie się uprawia, mają tylko przy rzadko pełnej wysokości tyk, krótkie i nieliczne, słabo rozwinięte pędy boczne. Spodziewają się $^1/_3$ pełnego zbioru.

Czechy. 1) Okręg produkcyi miasto Zatec: Wogólnie stan roślin jest dobry. Wcześnie kastrowane mają liczne boczne pędy, a na tych wiele kwiatu, a także zaczynają już osadzać się szyszki. Ponieważ w ostatnim czasie temperatura w nocy jest niższą od średniej miesięcznej, przeto pożądaneby były cieplejsze noce i jeszcze dalsze opady; od pomyślnej bowiem pogody w najbliższych trzech tygodniach zależy obecnie rezultat zbioru. Gdy się bowiem temperatura podniesie i przez to noce staną się cieplejsze, by wspomagać rośliny przy tworzeniu się szyszek, to można się spodziewać przy obecnie pomyślnej pogodzie i wobec świeżego i zdrowego wyglądu roślin dobrego normalnego zbioru.

2) W okręgu produkcyi powiat Zatec są rośliny mimo dotychczasowej posuchy i dość zimnych nocy przecież wcale silnie rozwinięte, dotąd zupełnie zdrowe i o pięknej jasno zielonej barwie. Po większej części osiągnęły już wysokość tyk i utworzyły liczne boczne pędy. Wcześnie rozwinięty chmiel ma kwiat bogaty, którego jednak część z powodu posuchy zbrunatniała i opadła. Pojedyncze plantacye, przeważnie te, które opadły pchły ziemne, następnie późno kastrowane pozostały w rozwoju nieco w tyle, poprawiają się jednak znowu. W niektó-

rych okolicach burzliwe dnie i chłodne noce nie sprzyjają wcale kwitnącemu obecnie chmielowi. Zapowiada on zbiór w ogólności dobry, lecz jednak nie obfity, ponieważ boczne pędy na dolnej części rośliny są za bujne, w górnej zaś za mało rozwinięte, a te ostatnie właśnie są dla wyniku zbioru miarodajne. Prócz nielicznej zresztą wszy liściowej niema innego robactwa. Kilka deszczów w drugim tygodniu lipca wiele uratowało, widoki na zbiór można oznaczyć, nie z całą pewnością wprawdzie, dla wcześnie kastrowanych chmielników jako dobre, dla późniejszaś jako średnie.

3) Okręg produkcyi obwód Zatec: Plantacye nawet te, które grad uszkodził, wyglądają pomyślnie i równomiernie i zyskały wiele także przez burze deszczowe. Wcześnie kastrowany chmiel osiągnął już wysokość tyczek i kwitnie obecnie; rozwój później kastrowanego jest również dobry, w niektórych ogrodach nawet bujny. Liczne boczne pędy mają kwiat bogaty tak, że przy pomyślnej obecnie pogodzie oczekiwać należy dobrego wykształcenia się szyszek, a temsamem dobrego zbioru. Uszkodzone przez grad ogrody są słabsze, w części się tylko poprawiły i w nich należy spodziewać się szczupłego tylko zbioru. Wyrządzoną przez grad szkodę w powiecie Podersam oceniają na 10—30%.

4) Okręg produkcyi Auscha. Stan plantacyi jest obecnie zadowalający. Wskutek zimnej i wilgotnej wiosny opóźnione kastrowanie jak również posucha wielka w czerwcu spowodowały powolny rozwój roślin, którn w niektórych ogrodach osiągnęły wysokość krótkich lub średnio długich tyk. Wcześniej kastrowane chmielniki poprawiły się znowu znacznie po ostatnim deszczu i mają po większej części bogaty kwiat. Wsza liściowa i pchła ziemna które się przedtem były pokazały, znikły zupełnie. Stan chmielu może być podzielony na 3 klasy, a to: $^2/_5$ bardzo dobry, $^2/_5$ dobre i $^1/_5$ zła.

4a) W Auscha-Polepp jest większa część plantacyi dobrą, ma silne pędy i liczny kwiat. Plantacye na drutach są przeważnie bardzo dobre i w ogólności lepsze aniżeli na tykach, które jednak — o ile nieucierpiały częściowo wskutek gradu — już w przeważnej części na wysokości tyk się znajdują. Deszcz, który spadł w początku drugiego tygodnia lipca odświeżył znacznie rośliny, nie był jednak za obfity. Niektóre plantacye są niedość rozwinięte i zapowiadają średni zbiór, wszystkie jednak są wolne od robactwa, W okręgu Leitmeritz trzecia część plantacyi została przez grad zniszczoną.

5. Okręg produkcyi Dauba. Stan chmielu w Dauba jest wogóle pomyślny, lecz w porównaniu z ubiegłymi latami mało rozwinięty, wolny jednak od robactwa. Rośliny mają po większej części wysokość tyk, liczne boczne pędy i zaczynają już kwitnąć. W niektórych plantacyach stan jest tylko średni a roboty spóźnione.

Na Morawach rozwój chmielu był dotychczas dość pomyślny, wskutek jednak suchych wiatrów i zimnych nocy tu i ówdzie powstrzymany. Rzadkie deszcze nie były dostateczne, by rośliny rzeczywiście poprawić. Chmiel wczesny okazuje już szyszki. Późny osadza kwiat, potrzebuje jednak deszczu. Według stanu obecnego, jakkolwiek rośliny wolne są od robactwa, spodziewać się należy zbioru więcej nieco niż średniego. W niektórych ogrodach rozwijała się roślina dotąd dobrze mimo wcale suchego powietrza, zaczyna kwitnąć i osadzać szyszki, Należy spodziewać się dobrego zbioru, gdy szczególniejsze jakieś szkody nie nastąpią. Roboty około obróbki chmielu są skończone i chmielniki zupełnie wolne od owadów.

W Galicyi zachodniej były dotychczasowe deszcze dla rozwoju chmielu wcale pomyślne, który osiągnął po większej części wysokość tyk; do wykształcenia szyszek potrzeba jednak więcej ciepła. Dotąd plantacye wolne są od robactwa i przez nieznaczne gradobicia nie odniosły szczególniejszej szkody. Stan przeciętny jest tymczasem wcale dobry i pozwala spodziewać się dobrego zbioru.

W Galicyi wschodniej rozwinęły się rośliny wogóle normalnie, dosięgły już całą wysokości rozpiętych drutów — a szczególnie w plantacyach wcześnie kastrowanych — dobrze rozwinięte boczne pędy z obfitym kwiatem zapowiadają dobry zbiór. Dotąd są ogrody wolne od robactwa. Późno kastrowane chmielniki pozostały jednak w tyle, jeszcze nie osiągnęły wysokości tyk i nie mają prawie żadnych pędów bocznych. Wczesny chmiel okwitł już a do dwóch tygodni rozpocznie się zbiór tegoż; chmiel późny właśnie kwitnie i temu mogą wyrządzić zimne noce wielką szkodę. Miejscami ucierpiały też niektóre chmielniki wskutek nocnych przymrozków.

Wiadomości handlowe.

Agencya sprzedaży materyału rzeźnego przy Komitecie we Lwowie. Dnia 20. lipca sprzedano w Pradze 10 wołów, 4 buhaje i 6 byczków, gospodarzy z powiatu tłumackiego za kwotę 4.662 K

Rolnicza agencya sprzedaży materyału rzeźnego w Wiedniu

Sprawozdanie targowe z 20. lipca 1908.

Spęd: 2.896 wołów opasowych; 456 wołów z paszy; 1085 bydła drobnego. Razem 4.437 sztuk. Według gatunku: 2.770 wołów; 865 buhajów; 612 krów; 190 bawołów. Razem 4.438 sztuk.

Ceny w koronach za 100 kg. żywej wagi.

Woły niemieckie prima: 81—95; secunda: 70—80; tertia 58 do 66; wyjątkowo: 100—00, woły węgier. siwe prima: 66—78: secunda: 56—63; tertia 46—55; wyjątkowo: 00—00, woły węgier. zabarwione prima: 80—94; secunda: 63—78; tertia: 56—62; wyjątkowo: 98—00, woły galicyjskie: prima: 80—89; secunda: 68—74: tertia: 00—00; wyjątkowo 92—00; buhaje prima: 70—76; secunda i tertia: 56—66; wyjatkowo: 60—00; krowy prima: 60—72; secunda i tertia 54—60; wyjątkowo: 82—00; bawoły prima: 36—46; secunda i tertia: 32—34; wyjątkowo: 54—00; woły z paszy: 00—00; bydło drobne: 38—62.

Uwaga: Spęd był słabszy o 152 sztuk od zeszłotygodniowego. Opasy prima uzyskały od 1—2 K natomiast buhaje i bydło drobne straciły o tyleż. Nie sprzedano sztuk 20.

Targ nierogacizny na St. Marx dnia 21. lipca 1908.

Spęd wynosił 12.198 sztuk. Opasy prima sprzedawano po 116—118 h, wyjątkowo 119 h; średnie 108—112 h, wyjątkowo 116 h; lżejsze 100—105 h; podświnki prima 106 do 118 h, wyjątkowo po 124 h; średnie i drobniejsze 84 do 102 h za 1 kg żywej wagi bez doliczenia podatku spożywczego.

Uwaga: Opasy utrzymały się w cenie zeszłotygodniowej, a podświnki prima uzyskały od 2—4 h więcej.

Ceny giełdowe masła w Wiedniu dnia 16. lipca 1908.

Za 1 kg masła płacono: I. 2·80—3·00 K. II. 2·60 do 2·70 K; III. 2·50—2·60; IV 2·30—2·40.

Uwaga: Podaż słaba, a zapotrzebowanie znaczne szczególnie ze względu na zamówienia z prowincyi.

Wiedeńska rolnicza giełda zbożowa z dnia 21. lipca 1908.

Za 50 kg w koronach. Pszenica (cisańska nowa 76—82 kg) 12·35—12·70; (słowacka nowa 77—80 kg) 11·90—12·30; (niższo austryacka 76—79 kg) 12·00—12·30.

Żyto (słowackie nowe 72—75 kg) 10·10—10·30; (austryackie nowe 72—75 kg) 10·10—10·35.

Jęczmień (gorzelniany) 7·30—7·60; (pastewny) 7·15 do 7·50.

Owies (węgierski prima) 8·90—9·20; (austryacki) 8·40 do 8·70.

Siano (prasowane, węgierskie kwaśne) 4—4·20; (słodkie) 4·50—4·80.

Słoma (prasowana pszeniczna) 2·30—2·40; (żytnia) 2·50—2·60; (jęczmienna) 2·40—2·50; (owsiana) 2·40—2·50.

Makuchy (rzepakowe) 7·50—8·25; (lniane) 8·40—8·60.

Ceny zboża w Niemczech

według sprawozdania niemieckiej Rady rolniczej, w markach za tonnę dnia 20. lipca 1908.

Miejscowość	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies
Królewiec	—	180	—	154
Gdańsk	212—213	175—180	146—150	155—160
Poznań	222	175	150	151
Wrocław	220	178	170 brow.' 150 past.	150
Berlin	220—223	185—187	—	164—178
Lipsk	209—217	190—192	140—164	155—160
Hamburg	211	183	—	168—176
Mannheim	222·5	197	—	175

Lwów, dnia 22. lipca 1908. Na dzisiejszy targ spędzono wołów 70, buhaji 11, krów 34, razem bydła rogatego rosłego sztuk 115, jałownika 83, cieląt 101, owiec i kóz 0, nierogacizny 4, razem 303. Woły opasowe zakupione przez Stowarzyszenie wytwórczo-spożywcze 00 wołów prima płacono po 64·00 — 79.00 k. woły z paszy chude po 00 do 00, buhaje od 52—72 kor., krowy po 51—68 kor., jałownik po 50 — 66 kor., cielęta od 56 — 70 kor., nierogaciznę po 96 — 102 kor., barany para po 00·00 kor. wszystko za 1 cetnar metryczny żywej wagi.

Kraków, dnia 21. lipca 1908. Z miejskiej centralnej targowicy na bydło w Krakowie. Na targ dzisiejszy spędzono bydła rogatego 84, cieląt 281, owiec i kóz 0, nierogacizny 302, razem 667 zwierząt. **Płacono za 1 cetnar metryczny żywej wagi:** buhaje 00—00 koron, woły 00—00 kor., krowy 00—00 kor., jałownik 00—00 kor., cielęta 64—84 kor., nierogaciznę tuczną 92 — 96 kor. **bitej wagi:** nierogaciznę 130—144 kor. **Z zakupionych na oko płacono za sztukę:** woły z paszy 200—220 kor., krowy 100—200 kor., buhajki i jałówki 50 do 100 kor., cielęta 26—55 kor., owce i kozy 00—00 kor., buhaje 220 do 300 kor. **Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano:** na miejscową konsumcyę 550 szt., na konsumcyę innych gmin kraju 117 szt., na eksport za granicę kraju bydła rogatego 00 szt., na eksport za granicę kraju nierogacizny — szt. Ceny powyższe obliczono bez opłaty akcyzowej.

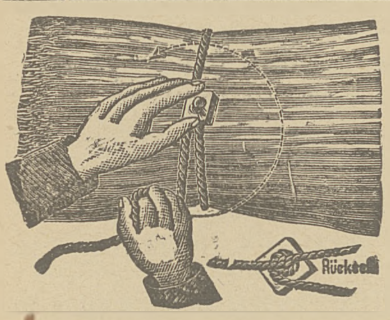
Pośrednictwo

w umieszczaniu funkcyonaryuszy gospodarstwa wiejskiego

w myśl § 4. al. b. Statutu.

Posady	L. porządkowa.	
	wolnych	poszukiwanych
Sekretarz-rachmistrz	1	
Samodzielny kierownik na tantyemę		2
Kobieta o skromych wymogach obznajomiona dokładnie z chowem drobiu na rzeź.	3	
Kasyer i rachmistrz		4
Sekretarz-rachmistrz		6

Nakładem c. k. Galicyjskiego Towarzystwa Gospodarskiego.
Odpowiedzialny redaktor: Dr. cam. August Rodakiewicz.

Szpagat

do szybkiego wiązania snopów z koluszkami drewnianymi 1·5 metr. długi, 5 mm gruby, 1.000 sztuk 16 koron loco Wiedeń, jakoteż wszelkie wyroby powroźnicze dostarcza:

Wiedeńka fabryka parowa szpagatu

Ludwik Machofsky

Siebenhirten obok Wiednia.

286 1—1

Całe urządzenie sklepowe Kółka rolniczego w Uryszu w zupełnie dobrym stanie jest tanio do sprzedania. Szczegółowych informacyj udzieli centralny Zarząd dóbr w Miżyńcu. 314 1—3

Fabryczna pracownia wyrobów pończoszkarskich i trykotowych BRONISŁAWY WIEDENIOWEJ we Lwowie, plac Bernardyński l. 7. (obok generalnej komendy). Zamówienia z prowincyi na podrabianie stóp do pończoch i skarpetek wykonywa się po cenach umiarkowanych z materyału trwałego, wprost sprowadzanego z fabryk angielskich.

Młody człowiek z dobremi poleceniami, przyjmie posadę pomocnika buchhaltera w większym majątku. — Zgłoszenia pod: „Rolnik“, Lwów poste-restante, za okazaniem kwitu inseratowego.

Administrator

rolno-lasowo-fabryczny z wyższym wykształceniem za granicą, 18 lat w Galicyi, energiczny, bardzo dobry fachowiec, żonaty; mogący się powołać na rekomendacye JWPanów właścicielów, ma zamiar objąć inną administracyę, najchętniej na procenta. — Łaskawe zgłoszenia pod „Administrator“ poste-restante Lwów, poczta główna.

290 1—2

Obora zarodowa oldenburska w Boguchwale poczta i stacya loco, należąca do Związku hodowców bydła nizinnego, ma na sprzedaż buhajki w wieku od 12 do 16 miesięcy czystej krwi, po buhajach importowanych, w cenie od K 1·20 do 1·60 za kg wagi żywej. Zgłoszenia przyjmuje i rodowody wysyła na żądanie Zarząd. 280 5—10

2 czteroskibowce w dobrym stanie, mało używane, za 150 koron sprzeda zarząd dóbr Pohorylce p. Podhajczyki k. Lwowa. 311 1-1

Ekonom, lat 48, żonaty, poszukuje posady. — Zgłoszenia uprasza pod: „Ekonom“ Lubzina p. Ropczyce. 308 1—3

Wielokrotnie odznaczona na wystawach

chlewnia zarodowa Niemirów

ma na sprzedaż 3 loszki 4-miesięczne po K 1·40 za klg, 2 knurki 4-miesięczne po K 1·40 za klg, 5 loszek 2-miesięcznych po K 1·60 za klg rasy Yorkshire. 301 2—2

Ogrodnik

z wyższymi studyami fachowymi i gruntowną praktyką w kraju i zagranicą znajdzie posadę kierującego ogrodnika w Dobrach J. O. Książąt Sanguszków w Gumniskach.

Podania własnoręcznie pisane, do których należy dołączyć „curriculum vitae“, odpisy świadectw z odbytych studyów i praktyki ogrodniczej, tudzież dotychczasowego zajęcia, wnosić należy do Dyrekcyi Dóbr J. O. Romana księcia Sanguszki w Gumniskach p. Tarnów (Galicya).

Nadmienia się, że odpisy świadectw nie będą zwracane, tak samo osobiste prośby nie będą przyjmowane, ani uwzględniane.

309 1—3

LWkr. 69.498.

Konkurs.

Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczyciela hodowli zwierząt domowych i mleczarstwa w krajowej średniej szkole rolniczej w Czernichowie.

Pobory nauczyciela wynoszą: roczną płacę w kwocie 3.200 kor., dodatek aktywalny 520 kor., wolne pomieszkanie oraz prawo do uzyskania pięciu dodatków pięcioletnich, każdy po 500 kor. rocznie.

Stabilizacya na tej posadzie nastąpić może po roku zadawalniającej służby i za zgodą c. k. Ministerstwa rolnictwa.

Kandydaci, ubiegający się o tę posadę, winni wnieść podanie do Wydziału krajowego we Lwowie najpóźniej **do dnia 15. sierpnia 1908 r.** dołączając do podania następujące dokumenty:

1) metrykę urodzenia,
2) życiorys,
3) świadectwa, ewentualnie prace naukowe udowadniające kwalifikacye do zajmowania powyższej posady.

We Lwowie, dnia 11. lipca 1908. 305 2—2

Rejestra gospodarcze

układu pana Jerzego Turnaua 310 1—5

poleca **JAN BROMILSKI WE LWOWIE**

skład papieru i przyborów kancelaryjnych.

Zarząd dóbr Szutromińce, poczta i telegr. Uścieczko, kolej Tłuste ma do zbycia przez jeden sezon używany motor benzynowy Gnom 10 HP i odpowiednią młocarnię Nicholsona w bardzo dobrym stanie za 7.500 kor. 304 2—5

Zarząd dóbr Ostrów poczta i stacya Koniuszki siemianowskie, poszukuje ekonoma z świeżo ukończoną niższą szkołą dublańską. Posada kawalerska zaraz do objęcia. — Zgłoszenia z odpisami świadectw nie będą zwracane. 294 3—3